

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 13C/107/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7911208885
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Franková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2019:7911208885.27

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov, sudkyňa JUDr. Eva Franková, v právnej veci žalobcu: U., nar: XX.X.XXXX, bytom K. XXXX/X, XXX XX J., zast. JUDr. Peter Jonáš, advokát Advokátska kancelária Gazdičová a Jonáš, M. R. Štefánika 2393/29, Trebišov, IČO: 31992293, proti žalovanému: U.. K. G., nar: X.X.XXXX, bytom Y. E. K.- V., Y., za účasti intervenienta: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31595545, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, zast. AK FELIX NEUPAUER & PARTNERS, IČO: 37928422, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu škody s prísl. t a k t o

rozhodol:

I. Žalobu súd zamietá.

II. Žalovanému a intervenientovi súd priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobca domáhal troch nárokov z rôznych právnych titulov. Prvým nárokom je zaplatenie sumy 30 000,- Eur z titulu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku toho, že pri dopravnej nehode, ktorú spôsobil dňa 27.06.2008 žalovaný svojim motorovým vozidlom, pri ktorej došlo ku kolízii s motorovým vozidlom žalobcu, tento utrpel zranenia, v dôsledku ktorých bol práceneschopný a následne došlo aj k poškodeniu jeho zdravia s trvalými následkami, a tak žiadal, aby vo forme nemajetkovej ujmy dostal satisfakciu za traumu, ktorú mu protiprávnym konaním spôsobil žalovaný. Svoj nárok odvodil od ust. §11, 13 Občianskeho zákonníka tvrdiac, že škoda, ktorá mu vznikla na zdraví protiprávnym konaním žalovaného zasiahla do jeho intímnej sféry, ktorá je chránená všeobecne. Ochrana práva na súkromie totiž zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného myšlienkového, či citového života človeka, jeho život v rodine vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Občianskoprávnu ochranu osobnosti, ktorá je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe opísal tak, že nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnene zásah do osobnostného práva vykonal a ochrana osobnosti prináleží každej fyzickej osobe ako subjektu práva. Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval, čím svoj nárok v tomto smere považoval za odôvodnený a uplatnený včas.

2. Zdôraznil, že v danom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej na zdraví porušením právnej povinnosti zo strany zodpovedného subjektu, teda žalovaného (§420 OZ), pretože sa dopustil protiprávneho konania, keď pri dopravnej nehode spôsobil škodu na zdraví žalobcu. Medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti existuje príčinná súvislosť, čo znamená, že ak by nebola daná príčinná súvislosť nevznikla by zodpovednosť za škodu. Príčinná súvislosť podľa žalobcu existuje vtedy, ak je vzniknutá škoda podľa svojej povahy obvyklého chodu veci skúsenosti a skúsenosti adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 28/1980), podľa ktorého nestačí

iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, ale vždy sa vyžaduje dôkaz o existencii. Pre úspech v konaní o náhradu škody je preto potrebné preukázať, že škoda by nebola vznikla, ak by žalovaný nebol konal protiprávne, t. j. škoda vznikla ako dôsledok protiprávneho úkonu a nemôže byť dôsledkom ničoho iného.

3. Druhým nárokom žalobcu uplatneným v tomto konaní bol nárok na stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od 01.09.2010 do 28.02.2014, ktorý žalobca vyčíslil sumou 19 290,- Eur. Tento nárok odôvodnil tým, že pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 27.06.2008 okolo 16:40 hod., viedol svoje motorové vozidlo Suzuki Ignis, EVČ: J na úseku obci S. - S. E. A., kde došlo medzi jeho motorovým vozidlom a osobným motorovým vozidlom žalovaného Fiat Punto, EVČ: J ku kolízií. Pri dopravnej nehode utrpel zranenia, v dôsledku čoho bol liečený do 01.10.2008 a jeho zranenia boli charakterizované ako ťažké. Po havárii bol síce čiastočne odškodnený, čo sa týka bolestného, vecnej škody a straty na zárobku počas práceneschopnosti ale strata, ktorá mu vznikla na zárobku po skončení práceneschopnosti mu nebola žiadnym spôsobom kompenzovaná, preto ohľadom tohto nároku podal žalobu na súd. Tvrdil, že ako zamestnanec spoločnosti Ulma Construcción SK, s. r. o. so sídlom v I. pracoval v pracovnom pomere od 01.01.2007 do 31.08.2010, pracovný pomer bol skončený výpoveďou zo strany zamestnávateľa podľa §61 ods. 1 písmeno b/ Zákonníka práce ale v skutočnosti k ukončeniu pracovného pomeru došlo preto, lebo prácu nedokázal vykonávať pre svoj zlý zdravotný stav. Od tej doby si prácu zháňal, ale bezúspešne. J poberateľom výsluhového dôchodku ako bývalý vojak z povolania a poberá mesačne 634,- Eur , tento dôchodok poberal aj v čase, keď bol zamestnaný, v zamestnaní zarobil v priemere 459,29 Eur, priemerný zárobok vyčíslil s posledného kalendárneho štvrtroka pred ukončením pracovného pomeru, t. j. za mesiace apríl, máj, jún r. 2010, a tak jeho nárok, čo sa týka straty na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie špecifikované v konaní v sumare predstavuje 19 290,- Eur. V súvislosti s týmto nárokom je treba povedať, že v pôvodnej žalobe z titulu straty na zárobku po skončení PN si uplatnil iba sumu 4 592,90 Eur za obdobie od 01.09.2010 do 30.06.2011 ale v priebehu konania podaním, ktoré doručil žalobca súdu 11.02.2014 rozšíril tento nárok aj za obdobie od 01.07.2011 do 28.02.2014 vo výške 14 697,28 Eur o čom súd rozhodol uznesením sp. zn. 13C/107/2011-79 zo dňa 25.08.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 06.11.2014.

4. Podaním doručeným súdu 21.01.2015 rozšíril žalobu o úrazovú rentu, ktorú požadoval od 01.03.2014 do budúca po 459,29 Eur/mesačne, zvýšenú o aktuálnu valorizáciu v tom ktorom roku v zmysle platnej právnej úpravy, vždy do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

5. Uznesením sp. zn. 13C/107/2011-174 zo dňa 17.02.2015 súd pripustil rozšírenie žaloby o tento tretí nárok, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 06.03.2015. Zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov konania.

6. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Bránil sa tým, že ani jeden z uplatnených nárokov žalobcovi nepatrí a svoje stanovisko v konaní podrobne zdôvodňoval. V súvislosti s tzv. úrazovou rentou tvrdil, že podľa §447 Občianskeho zákonníka, náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Žalobca v danom prípade nemal žiadnu stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá súvisela s dopravnou nehodou zo dňa 27.06.2008, nebol nikdy uznaný za invalidného v súvislosti s následkami dopravnej nehody zo dňa 27.06.2008, teda mu nikdy nevznikol nárok na úrazovú rentu, ktorej sa v konaní domáha. Argumentoval ďalej tým, že nárok na náhradu za stratu na zárobku žalobcovi podľa §447 OZ nikdy nevznikol, a to v spojení s §88 a násl. §16,17 ods. 2 a §83 z. č. 461/2003 Z. z. o Sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

7. V súvislosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy podľa §11 OZ žalovaný uviedol, že žalobcovi tento nárok nepatrí, lebo už bol odškodnený z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobca bol odškodnený za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v súlade so zákonom č. 437/2004 Z. z., preto nie je dôvod priznať mu nemajetkovú ujmu nad rámec toho, čo už mu bolo vyplatené poisťovňou. Dôrazne odmietal tvrdenia žalobcu o tom, že jeho kvalita života po dopravnej nehode sa natoľko zhoršila, že nemôže viesť plnohodnotný život, čím došlo k neprimeranému zásahu do jeho práva na súkromie a rodinný život, čo v ňom vyvolalo aj traumatické zážitky a zanechalo nežiaduce stopy v zdravotnej, intímnej, súkromnej sfére. Bránil sa tým, že z vlastných poznatkov ako aj z poznatkov získaných od ľudí z prostredia žalobcu vie, že tento žije plnohodnotný život, rovnaký ako pred nehodou v r. 2008, nenosí bežne okuliare, neustále pracuje v záhrade, vedie motorové vozidlo, vykonáva bežné nákupy a iné bežné práce vrátane údržby svojho rodinného domu. Následky úrazu ho teda nevyraďujú zo

žiadnej sféry spoločenského ani osobného, rodinného života ani zo športových aktivít, ktoré sú často omieľané a interpretované ako rozhodujúce. Nezávažné obmedzenie ohybnosti chrbtice nemá žiaden vplyv napríklad na bicyklovanie, plávanie, chôdzu, turistiku a iné aktivity, ktoré sú primerané veku žalobcu a ktoré v plnej miere vykonávať môže ak chce žiť aktívnym spôsobom života.

8. Podľa žalovaného, všetky tvrdenia žalobcu v tomto ohľade sú účelové so špekulatívnym úmyslom v čase nekorešpondujúcom s obdobím po dopravnej nehode, kedy aj vplyvy a následky tejto udalosti museli byť objektívne u poškodeného najvypuklejšie (ďalšie dva roky normálne žil a pracoval), ale v čase korešpondujúcom s obdobím ukončenia pracovného pomeru žalobcu z dôvodov nijako nesúvisiacich s dopravnou nehodou.

9. Intervenient, Komunálna poisťovňa, a. s., I. podaním zo dňa 19.04.2018 zaujal stanovisko k uplatneným nárokom v tomto konaní (č. I. 541). Vzniesol námietku premlčania uplatnených nárokov. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2010 sp. zn. 1Cdo/82/2009, podľa ktorého poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá konkrétna fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá. V uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca a nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti“. Poukázal na ust. §106 OZ a vo svetle týchto skutočností, vychádzajúc z toho, že k dopravnej nehode došlo dňa 27.06.2008 a k uplatneniu primárneho nároku zo strany žalobcu z titulu náhrady škody došlo prvýkrát až podaním žaloby, ktorá bola podaná na súd dňa 22.06.2011, čo predstavuje obdobie cca 3 rokov po dopravnej nehode, je potrebné mať za to, že uplatnené nároky na náhradu škody sú v celom rozsahu premlčané.

10. K námietke premlčania vznesenej intervenientom v konaní sa vyjadril aj žalobca podaním zo dňa 02.05.2018 (č. I. 547) a argumentoval tým, že začiatok plynutia premlčacej lehoty pri nároku na náhradu škody, pri nároku na stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti nemožno odvodzovať od dátumu dopravnej nehody, t. j. od 27.06.2008, lebo ide o náhradu škody, a to náhradu za stratu na zárobku po skončení PN poškodeného. Táto škoda vznikla preto až ukončením práceneschopnosti a zistením buď rozdielu medzi následným príjmom poškodeného a priemerným zárobkom pred poškodením alebo v prípade nemožnosti zamestnať sa po ukončení PN sa vychádza vždy z výšky priemerného mesačného zárobku pred poškodením zdravia. Tvrdil, že ku škode prvýkrát môže dôjsť až po skončení PN a nie pri vzniku dopravnej nehody. Zároveň tvrdil, že ide o opakujúce sa plnenie, a to mesačnú rentu, teda škoda vzniká každý mesiac a premlčacia doba sa počíta vždy za každý mesiac zvlášť. Nárok na stratu na zárobku po skončení PN preto nemôže byť premlčaný.

11. K vznesenej námietke premlčania intervenienta sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 04.07.2018 (č. I. 583). V súvislosti s nárokom na náhradu škody z titulu straty na zárobku po práceneschopnosti žalovaný uviedol, že rozhodný je dátum 01.10.2018, kedy došlo k ukončeniu PN žalobcu. Ide o okamih, ktorý je začiatkom plynutia dvojročnej premlčacej lehoty vo vzťahu k náhrade za stratu na zárobku po skončení PN. Za takýto začiatok plynutia premlčacej lehoty nie je možné v prípade žalobcu považovať prípad, resp. moment nemožnosti zamestnať sa. Takýto moment „nemožnosti zamestnať sa“ v dôsledku poškodenia zdravia súvisiaceho s dopravnou nehodou ani nie je možné objektívne zo strany žalobcu preukázať. Zároveň opakovane argumentoval, že skočenie pracovného pomeru u žalobcu nesúviselo s poškodením zdravia ale pracovný pomer bol ukončený z dôvodu organizačných zmien u zamestnávateľa. Nemožnosť zamestnať sa na strane žalobcu ale nesúvisela s jeho zlým zdravotným stavom ale s aktuálnou situáciou na trhu práce.

12. Z hľadiska posúdenia „spočívania“ premlčania v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škodu v trestnom konaní podľa §112 OZ poukázal na skutočnosť, že žalobca si v trestnom konaní pred súdom uplatnil len nárok na náhradu škody vo výške 5 071,51 Eur z titulu poškodenia vozidla. Za riadne uplatnenie nároku nie je vo vzťahu k posúdeniu plynutia premlčania možné považovať vyjadrenie žalobcu v trestnom konaní, v tom čase v procesnom postavení svedka - poškodeného pri výsluchu pred vyšetrovateľom PZ zo dňa 15.08.2008, lebo žalobca si v tom čase nárok na náhradu škody na zdraví neuplatnil ale iba uviedol, že škodu si bude nárokovat'. Zároveň namietal aj k vyjadreniu žalobcu, že v prípade náhrady za stratu na zárobku po skončení PN ide o opakujúce sa plnenie, a to mesačnú rentu, teda škoda vzniká každý mesiac a premlčacia doba sa počíta vždy pre každý mesiac zvlášť. V zmysle ustálenej súdnej praxe náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti je

jedným nárokom, i keď má povahu opakujúceho sa plnenia, a preto sa premlčuje celý nárok, neprichádza do úvahy premlčanie jednotlivých mesačných plnení (uznesenie Ústavného súdu SR II.ÚS16/2017). Všetky nároky žalobcu týkajúce sa náhrady straty na zárobku po skončení PN žalovaný považoval za premlčané, lebo boli uplatnené na súde až 22.06.2011, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty.

13. Vzhľadom k tomu, že v konaní bola vznesená námietka premlčania vo vzťahu ku každému z uplatnených nárokov, súd sa prednostne zaoberal tým, či niektorý z uplatnených nárokov nie je premlčaný a dospel k nasledovnému záveru:

14. Podľa §100 ods. 1, 2 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

(2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

15. Podľa §101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

16. Podľa §106 ods. 1, 2, 3 OZ, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

(2) Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

(3) Právo na náhradu škody spôsobenú niektorým trestným činom korupcie podľa osobitného zákona sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozhodnutia súdu o spáchaní niektorého trestného činu korupcie, najneskôr za desať rokov odo dňa spáchania tohto trestného činu.

17. Podľa súdnej teórie a súdnej praxe, premlčanie právny inštitút, v dôsledku ktorého po uplynutí určitého času sa nemôže s úspechom brániť vymáhaniu práva. V našom právnom poriadku sa chápe ako oprávnenie dlžníka, aby uplatnil námietku premlčania. Uvedené poňatie je hmotnoprávnym poňatím premlčania. Premlčanie nespôsobuje zánik práva (pohľadávky), bráni iba jeho vymáhateľnosti. Pri premlčaní pohľadávky ide o jej premenu na naturálnu obligáciu, t. j., že ju možno uznať, že nie je nárok na vrátenie už poskytnutého plnenia a pod..

18. Podľa §112 OZ, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

19. V ust. §112 OZ ide o úpravu zastavenia premlčacej doby v dôsledku uplatnenia nároku. Za uplatnenie nároku možno považovať žalobu, vzájomnú žalobu, kompenzačnú námietku, pripojenie sa poškodeného k trestnému konaniu, návrh u iného príslušného orgánu. Predpokladom zastavenia premlčacej doby podľa §112 OZ je riadne pokračovanie v konaní. Ak sa v konaní riadne nepokračuje, nemá uplatnenie nároku vplyv na plynutie premlčacej doby.

20. V súvislosti s nárokom na nemajetkovú ujmu vo výške 30 000,- Eur súd skúmal, či takýto nárok si žalobca ako poškodený v trestnom konaní uplatnil, a to včas, do skončenia vyšetrovania, špecifikovaním dôvodu a výšky. Súd zistil, že nárok z titulu nemajetkovej ujmy v žalovanom rozsahu v trestnom konaní žalobca neuplatnil vôbec, ktorá skutočnosť vyplýva z vyšetrovacieho spisu (č. l. 16), kde je konštatované, že žalobca v postavení poškodeného si v trestnom konaní uplatnil z titulu náhrady škody sumu 400 000,- Sk, čo je v prepočte 13 277,126 Eur, ktorú špecifikoval takto:

- vecnú škodu za zdemolované auto vo výške 300 000,- Sk,

- náklady na liečbu, ušlú mzdu a odťah vozidla spolu vo výške 100 000,- SK a tieto nároky si uplatnil pri výsluchu dňa 15.08.2008. Z toho teda vyplýva, že nemajetková ujma vo výške 30 000,- Eur v trestnom konaní uplatnená nebola, preto bolo potrebné skúmať, či bola uplatnená na súde včas. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol uplatnený žalobou na súde doručenou dňa 22.06.2011, a keďže

tento nárok sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá podľa názoru súdu začala plynúť deň po dopravnej nehode, teda 28.06.2008, uplynula by 28.06.2011, teda žaloba ohľadom tohto nároku bola na súd podaná včas. Na podporu tohto tvrdenia súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp.zn. 2Cdo 194/2011, v ktorom súd vyslovil, že „ právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásadu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo“. Súd preto konštatoval, že nárok na nemajetkovú ujmu premlčaný nie je a týmto nárokom sa bude súd vecne zaoberať v ďalej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia.

21. Vo vzťahu k druhému nároku žalobcu, straty na zárobku po skončení PN súd zisťoval skutočnosti, ktoré zakladajú začiatok plynutia premlčacej lehoty. Súd bol toho názoru, že pri tomto nároku platí dvojročná subjektívna premlčacia lehota (§ 106 OZ), ktorá začala plynúť od skončenia práceneschopnosti, teda od 01.10.2008 a uplynula 01.10.2010. Od 02.10.2010 je nárok v tejto časti premlčaný, a keďže žaloba bola podaná až 22.06.2011 a tento nárok v trestnom konaní uplatnený nebol, rozhodujúce bolo, či bol uplatnený nárok na súde včas a z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca tento nárok uplatnil na súde až po dvojročnej premlčacej lehote, teda neskoro.

22. V súvislosti s tretím nárokom - úrazovou rentou, ktorú požadoval od 01.03.2014 vo výške 459,29 Eur mesačne súd konštatuje, že aj pri takomto nároku platí dvojročná subjektívna premlčacia lehota (§106 OZ), ktorá začína plynúť (ak by takýto nárok na strane žalobcu vôbec vznikol) od 01.09.2010, lebo týmto dňom skončila jeho PN a vrátil sa do práce na pôvodné pracovisko, dostával rovnaký plat, nedošlo u neho k žiadnej finančnej strate na zárobku, čo sa týka jeho príjmov a keďže o tento nárok žalobca žalobu rozšíril až dňa 21.01.2015 súd konštatoval, že nárok si uplatnil neskoro a je premlčaný. Ak by takýto nárok žalobcovi vôbec vznikol, mal byť uplatnený na súde najneskôr do 01.09.2012. Z dôvodov vyššie uvedených súd považoval nároky 2 a 3 za premlčané, a preto vo vzťahu k nim ďalšie argumenty v rozhodnutí, z dôvodu hospodárnosti neuvádza.

23. V súvislosti s nárokom na nemajetkovú ujmu, ktorú súd nepovažoval za premlčaný bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, a to vylúčením strán sporu, intervenienta, svedeckými výpoveďami, listinnými dôkazmi, znaleckými posudkami, kontrolným znaleckým dokazovaním, pripojeným trestným spisom Okresného súdu D. - F. sp. zn. 5T/78/2008 a bol zistený tento skutkový stav veci:

24. Z pripojeného spisu Okresného súdu D. sp. zn. 5T/78/2008 súd konštatuje, že rozsudkom sp. zn. 5T/78/2008-645 zo dňa 11.12.2013 bol obžalovaný U.. K. G. uznaný za vinného za prečin ublíženia na zdraví podľa §157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa §157 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 16 mesiacov. Zároveň mu súd uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní 12 mesiacov. Poškodeného U.. W. E. a U. A. odkázal súd s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v D. sp. zn. 8To/33/2014-710 zo dňa 16.06.2014. Citovaným rozsudkom odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu tak, že obžalovanému U.. K. G. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, výkon ktorého mu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu súd konštatuje, že pri ukladaní trestu odvolací súd zobral do úvahy aj spoluzavinenie poškodeného U., keď dospel k záveru, že nielen obžalovaný U.. K. G. ale aj poškodený U.. W. E. porušili základné kogénne určené povinnosti vodičov motorových vozidiel uvedených v §14 ods. 5, §15 ods. 1 a §16 ods. 1 z. č. 315/1996 Zb. o premávke na pozemných komunikáciách. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že vodič nesmie prekročiť najvyššiu povolenú rýchlosť jazdy a pri predchádzaní nesmie ohroziť ani obmedziť vodiča vozidla, ktoré predchádza, pričom vodič nesmie predchádzať ani vtedy, ak by sa nemohol bezpečne zaradiť pred vozidlo alebo pred vozidlá, ktoré chce obísť a nesmie predchádzať vtedy, keď už je predchádzaný. Odvolací súd dospel k záveru, že obžalovaný porušil povinnosť vodiča motorového vozidla vyplývajúcu mu zo zákona o premávke na pozemných komunikáciách č. 315/1996 Zb. (§14 ods. 2), podľa ktorého vodič, ktorý pri predchádzaní vybočuje zo smeru svojej jazdy, je povinný dávať znamenie o zmene smeru jazdy, pričom nesmie ohroziť vodičov jazdiacich za ním, ale oproti okresnému súdu krajský súd zistil aj porušenie zo strany vozidla, ktoré viedol poškodený, lebo tento viedol vozidlo tak, ako

to určil z technického hľadiska Ústav súdneho inžinierstva Y. univerzity v Y., rýchlosťou 93-125 km/h v úseku cesty, kde bola povolená rýchlosť 90 km/h, teda nedovolenou rýchlosťou a tiež poškodený predbiehal kolónu vozidiel, keď v zmysle základných povinností vodiča tak mohol urobiť iba vtedy, ak by sa bezpečne zaradil pred predbiehajúce motorové vozidlá. Odvolací súd konštatoval, že poškodený tým, že predbiehal kolónu vozidiel a išiel nedovolenou rýchlosťou bez toho, aby sa mohol bezpečne zaradiť pred predbiehané vozidlá, mal podiel na vzniku dopravnej nehody. Mieru zavinenia aj zo strany poškodeného odvolací súd zohľadnil pri ukladaní druhu a výmery trestu obžalovanému.

25. Z vyšetrovacieho spisu OR PZ D., ČVS, ORP-257/OJP-KS-2008 (č. I. 13-15) súd konštatuje, že svedok - poškodený U.. W. E. po poučení §46 ods. 3 Trestného poriadku, v zmysle ktorého je oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil žalovanému povinnosť nahradiť škodu a poučení, že tento nárok musí urobiť najneskôr do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, že z návrhu poškodeného musí byť zrejmé, z akých dôvodov, a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje poškodený U.. W. E. prehlásil, že bol poučený o nároku na náhradu škody, tomuto poučeniu v plnej miere porozumel a uviedol, že škodu si bude nárokovať v plnej výške podľa znaleckého posudku lekára z odboru zdravotníctva, taktiež si bude uplatňovať škodu za úplne zdemolované auto vo výške 300 000,- Sk, náklady spojené so svojou liečbou, ušlú mzdu a náklady spojené s odtiahnutím jeho vozidla, všetko vo výške 100 000,- Sk. Prehlásil, že iná škoda mu nevznikla.

26. Výsluchom žalobcu súd zistil, že dňa 27.06.2008 v dôsledku dopravnej nehody, ktorú špecifikoval v žalobe, utrpel zranenia zavinením žalovaného, ktorý spôsobil taký stav na cestnej komunikácii, v dôsledku ktorého mal poškodené zdravie, čo bolo skonštatované aj v rámci trestného konania, kde mu bola uznaná spoluvina, ktorú zobral na vedomie ale so závermi súdu v tomto smere nesúhlasí. Po nehode ho previezli do nemocnice v D., kde bol hospitalizovaný dva týždne, následne na vlastnú žiadosť ho preložili do J.. Jeho práceneschopnosť trvala tri mesiace. Pred nehodou vykonával prácu staršieho skladníka v spoločnosti Ulma Construccions, SK, s. r. o. v pobočke v D. a vykonával aj fyzickú prácu v sklade ako vedúci tejto pobočky, vykonával aj kancelárske práce. Po dopravnej nehode a po návrate do práce z dôvodu poškodenia zdravia nebol schopný vykonávať fyzické úkony, ktoré pred nehodou bežne zvládal. Musel preorganizovať prácu a vyhýbať sa fyzickej námahe. Po zrušení pobočky zamestnávateľa dňa 31.08.2010 prišiel o prácu a aj o ďalší zdroj príjmu, lebo kým dovtedy okrem výsluhového dôchodku dostával aj plat, po strate zamestnania tento príjem mu chýbal. Od 31.08.2010 si už prácu nájsť nevedel a pripisoval to zhoršenému zdravotnému stavu a trvalým následkom, ktoré boli spôsobené podľa neho pri dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný. Z jeho výpovede súd zistil, že po nehode vyčerpal všetky právne možnosti na to, aby získal vyplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a z titulu bolestného mu bolo vyplatených 3 678,22 Eur, a z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia 7 520,- Eur. Predložil súdu lekársky posudok o bolestnom zo dňa 29.01.2008, z ktorého vyplývalo, že bolestné bolo ohodnotené 275 bodmi, napriek tomu však toto odškodnenie nepovažuje za postačujúce, myslí si, že má nárok aj na stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti v rozhodnom období, a to hlavne z toho dôvodu, že kvalita jeho života po dopravnej nehode sa rapídne zmenila k horšiemu. Jeho zdravotný stav si v budúcnosti bude vyžadovať aj neurologickú operáciu, pretože pri dopravnej nehode mal poškodené stavce chrbtice, ktoré by v tom prípade, ak by súhlasil s operáciou, boli zošraubované, ale operáciu odmietol, no nevylúčil, že sa jej bude musieť v budúcnosti podrobiť. Opisoval ako sa zmenila kvalita jeho života, a to v každej oblasti, či už rodinnej, pracovnej alebo spoločenskej. Tvrdil, že výrazne utrpel aj duševne, nevie vykonávať také činnosti, ktoré si vyžadujú námahu, napr. práce okolo domu, údržbu domu, činnosti, ktoré chlap v domácnosti bežne robí, kvôli čomu sa v domácnosti s manželkou veľmi často háda. Tento dôsledok manželka hodnotí negatívne v jeho neprospech, pretože do dopravnej nehody mal v rodine dominantné postavenie, bol živiteľom rodiny, ktorý finančne zabezpečil rodinu veľmi slušne, a teraz, keď poberá iba výsluhový dôchodok, celá rodina finančne trpí, čo mu manželka rovnako vyčíta. Zdôrazňoval, že sa skrz to medzi ním a manželkou vážne narušili vzťahy, lebo rodina má finančné problémy. Uviedol, že zmenil svoj názor na život a postoj k životu, kým predtým bol veľmi optimistický, teraz je pesimista, na všetko má negatívny názor, pri šoférovaní je agresívny, nadáva, hreší, všíma si situáciu na ceste, ktorú okamžite komentuje arogantne, čo mu manželka opäť vyčíta, a takto sa pred nehodou nikdy nesprával. Pre dlhodobé užívanie liekov a analgetík, ktoré tlmia bolesť sa v minulosti predávkoval, dostal sa do stavu, ktorý si vyžadoval psychiatrické liečenie, ktorému sa aj podrobil. Opisoval, že pred nehodou žil plnohodnotný a aktívny život, športoval, teraz však nie je schopný vykonávať žiadne športové aktivity pre bolesti, ktoré trvalo má. Zdôrazňoval, že pred nehodou aktívne hral tenis, pravidelne každý týždeň, lyžoval sa, chodil na cykloturistiku s manželkou ale všetky tieto aktivity musel vynechať pre bolesti. Ťažko sa s týmto stavom vyrovnával, mal psychické problémy

aj z toho dôvodu, že nebol schopný si nájsť prácu, hoci sa o to veľmi usiloval. Zároveň sa spoločensky izoloval od ľudí, ktorí niečo v J. znamenali, pretože nemal peniaze na to, aby mohol s nimi do spoločnosti, na dovolenky, stretávať sa ako pred nehodou. Pri nehode si údajne veľmi poškodil aj zrak s čím sa takisto nedokázal vyrovnávať a od nehody preto musí užívať okuliare, ktoré predtým nenosil. Zbrane boli jeho hobby, veľmi si na tom zakladal. V armáde mal rôzne ocenenia v streleckých súťažiach, ale pre zhoršenie zraku po dopravnej nehode aj túto vášeň musel zanechať. Športová strelba, ktorá bola jeho vášňou je preňho už nedostupnou a ďalším nenaplneným plánom je jeho sen lietať na športovom lietadle, lebo by už oprávnenie na pilotný preukaz nezískal pre nepriaznivý zdravotný stav. Za najzávažnejšie poškodenie zdravia v súvislosti s dopravnou nehodou považuje poškodenie chrbtice a zraku a trvalé následky zanechali tento nepriaznivý stav aj v jeho intímnom živote, pretože má problémy v sexuálnej oblasti.

27. Z výpovede žalobcu súd ďalej zistil, že napriek opakovanému podaniu žiadosti o priznanie invalidného dôchodku sociálna poisťovňa jeho invaliditu posúdila iba na 35%, teda ani čiastočný invalidný dôchodok mu nepriznala.

28. Právny zástupca žalovaného v súvislosti s uplatneným nárokom uviedol, že k nehode, v dôsledku ktorej bolo poškodené zdravie žalobcu naozaj došlo 27.06.2008 ale bez toho, aby žalovaný vôbec mal vedomosti o tom, že niečo také nastalo, lebo pri predbiehanom manévri, ktorý robil sa presvedčil, či môže predbiehať a za ním neboli zjavne žiadne vozidlá, preto sa mu takáto nehoda zdala byť absolútne nereálna, ale ihneď následne sa v J. podrobil dychovej skúške. Žalovaný bol presvedčený, že nehoda vznikla zavinením žalobcu, ktorý išiel neprímerane rýchlo a konečnou príčinou nehody bola neprímeraná rýchlosť na strane žalobcu, preto sa aj v trestnom konaní bránil, lebo necítil morálnu zodpovednosť za túto nehodu. V konečnom dôsledku znalecký posudok vypracovaný v trestnom konaní Ústavom súdneho inžinierstva Y. mu dal čiastočne aj za pravdu, kde bolo konštatované, že nesprávna technika jazdy bola u obidvoch vodičov, teda u obidvoch účastníkov cestnej premávky s tým, že znalec konštatoval, že aj žalobca mohol nehode zabrániť ak by išiel o 2 km nižšou rýchlosťou, než v skutočnosti išiel, a to posúdili rýchlosť motorového vozidla žalobcu na dolnej hranici, ktorú zistili na 93 km/h ale rýchlosť mohla byť až 125 km/h. Napriek tomu, že trestné konanie nebolo ešte právoplatne skončené a nebolo jednoznačne ustálené kto a akou mierou zaviniel dopravnú nehodu, žalobca pristúpil k uplatneniu svojich nárokov v Komunálnej poisťovni a.s., ktorá bola poisťovňou z titulu zákonného poistenia motorového vozidla žalovaného, o čom žalovaný v tom čase ani nevedel. Až po podaní žaloby na súd žalovaný oznámil túto skutočnosť svojej poisťovni a vtedy sa dozvedel, že Komunálna poisťovňa, a. s. plnila žalobcovi bez existencie právoplatného rozhodnutia súdu o tom, že žalovaný zaviniel dopravnú nehodu, čo bolo aj dôvodom prerušenia všetkých ďalších plnení v prospech žalobcu, lebo si zrejme uvedomili, že porušili vnútorné predpisy poisťovne. Až do tohto momentu však žalobcovi preplatili všetko, o čo poisťovňu požiadal. Poukázala na rozsah plnenia Komunálnou poisťovňou, a. s. a preukázala súdu, že z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia mu doplatili 1 880,- Eur a spolu dostal zaplatených 7 520,- Eur. Argumentovala tým, že žalovaný z počutia od svojich známych a susedov žalobcu získal vedomosti o tom, že žalobca žije normálnym životom tak, ako pred dopravnou nehodou. Venuje sa takým istým činnostiam, nemá žiadne obmedzenia, pracuje v záhrade, opravuje dom, vedie motorové vozidlo, nemá traumy spojenú s vedením motorového vozidla a strata zamestnania žalobcu nie je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou lebo o prácu prišiel z organizačných dôvodov a nie z dôvodu fyzickej neschopnosti vykonávať prácu na strane žalobcu. Argumentovala ďalej tým, že nárok na nemajetkovú ujmu podľa §11 OZ sa na prípad žalobcu nevzťahuje, pretože žalobca nehodu prežil a jeho odškodňovanie sa rieši cez sťaženie spoločenského uplatnenia. Na nemajetkovú ujmu by mal podľa právneho zástupcu žalovaného žalobca nárok iba vtedy, keby bol iný skutkový a právny stav než ten, ktorý bol podkladom pre vydanie posudku pre sťaženie spoločenského uplatnenia. Nakoľko žalobca od poisťovne získal spolu plnenie vo výške 22 000,- Eur, ide o dostatočné odškodnenie všetkých jeho nárokov vzniknutých v súvislosti s dopravnou nehodou, a preto na nič iné zákonný nárok nemá.

29. Výsluchom žalovaného súd zistil, že nemá pocit viny za existujúci stav, v dôsledku čoho došlo k poškodeniu zdravia žalobcu a v tomto smere mu dal za pravdu aj znalec v trestnom konaní, ktorý jeho argumenty čiastočne uznal. Zdôrazňoval, že má priame poznatky od ľudí z J. o tom, že kvalita života žalobcu po dopravnej nehode sa vôbec nezmenila ale žije rovnakým životom ako pred nehodou. Všetky tvrdenia opaku prednesené v konaní považoval za účelové, nepravdivé a špekulatívne.

30. Z oznámenia Sociálnej poisťovne I. zo dňa 16.02.2015 (č. I. 177) súd konštatuje, že zdravotný stav žalobcu bol prvýkrát posúdený posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne J. dňa 19.07.2011, menovaný nebol uznaný invalidným, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou bola určená na 35%. Druhýkrát bol zdravotný stav menovaného posúdený posudkovým lekárom dňa 03.07.2012, menovaný nebol uznaný invalidným a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou bola určená na 35%. Žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, ktorú žalobca spísal 03.07.2012 bola zamietnutá rozhodnutím z 18.07.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť.

31. Žalobca podaním zo dňa 12.06.2015 reagoval na tvrdenia žalovaného ohľadom nároku na nemajetkovú ujmu vyvrátiac argumenty žalovaného, že jeho ujmy mali byť pokryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa §444 OZ. Argumentoval zákonnými ust. §11 a 13 OZ, v zmysle ktorých fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej slobody a má právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a za okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorné a myšlienkové veci, či citového života človeka a jeho život v rodine vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Ochrana intímnej sféry je chránená všeobecne, občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe a na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Ochrana osobnosti prináleží každej fyzickej osobe ako subjektu práva na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval. Zdôraznil, že protiprávnym konaním žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do práva na zdravie, telesnú integritu, práva na súkromie a rodinný život žalobcu. Práve z týchto dôvodov podal žalobu na súd, ktorým si uplatňuje právo na ochranu osobnosti podľa §11 a násl. OZ. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si uplatňuje práve preto, že iné formy zadosťučinenia neprichádzajú do úvahy. Nesúhlasil s tvrdením protistrany, že jeho ujmy sú pokryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a z toho dôvodu nie je priestor tieto zložky práva uplatňovať cez ochranu osobnosti. Uviedol, že ak by súd zaujal takéto stanovisko, bolo by porušené jeho práva na prístup k súdu a spravodlivé súdne konanie, pretože by mu bolo znemožnené úspešne sa domáhať a uplatniť si zákonom priznané a garantované právo na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do práva na ochranu osobnosti. Bolo by porušené jeho právo na zdravie a telesnú integritu a taktiež právo na súkromie a rodinný život. Ide o dva samostatné právne inštitúty, ktoré nemožno stotožniť. Pokiaľ by sa stotožnil súd s tým, spôsobiloby to, že by napriek neoprávnenému zásahu do jeho základného ľudského práva na ochranu života, zdravia a telesnej integrity ako aj jeho osobnostného práva na ochranu súkromia a rodinného života, nemohol by sa domôcť zákonom stanovenej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola takýmto zásahom spôsobená. Argumentoval ďalej tým, že nie je možné stotožniť právny inštitút ochrany osobnosti s právnym inštitútom škody na zdraví. Stotožniť nároky vyplývajúce oprávnenej osobe z uvedených právnych inštitútov nie je možné, ide o dva samostatné právne inštitúty, ktoré sú platnou právnou úpravou, ako aj právnou teóriou a praxou dôsledne odlišované. Medzi nimi a aj medzi nárokmi vyplývajúce z nich je pojmová a obsahová odlišnosť a nie je možné stotožniť ich. Nejde o vzájomne si konkurujúce nároky, pretože uplatnením jedného z nich nezaniká možnosť uplatnenia druhého. Argumentoval tým, že skutočnosť, že sťaženie spoločenského uplatnenia má povahu nemajetkovej ujmy neznamena, že ide o totožnú ujmu akou je ujma spôsobená neoprávneným zásahom do osobnostného práva na súkromie a rodinný život k akej došlo v jeho prípade v dôsledku protiprávneho konania. Nemožno súhlasiť s názorom protistrany, podľa ktorého skutočnosti - popis dôsledkov neoprávneného zásahu do práva na súkromie a život žalobcu sú skutočnosti, ktoré sa zohľadňujú pri posudzovaní sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku škody na zdraví. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa totiž poskytuje za následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom živote a spoločnosti a poskytuje sa na základe lekárskeho posudku, na vykonanie ktorého platia rovnaké zásady ako pri bolestnom, pričom hodnotiaci lekár posudzuje závažnosť poškodenia zdravia a predpokladaný vývoj jeho následkov. Lekár neskúma a nie je oprávnený skúmať následky protiprávneho konania škodcu v súkromnom a rodinnom živote poškodeného. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia preto rozhodne nepokrýva aj nemajetkovú ujmu spôsobenú na súkromnom a rodinnom živote poškodeného. Nebyť protiprávneho konania žalovaného, žalobca by žil podstatne iným životom, mohol by sa tak ako pred nehodou venovať svojim záľubám v súkromí, športu, cyklistike,

lyžovaniu a podobne a v súkromnom živote by nemal problémy v manželskom živote, prežíval by ešte mnoho rokov v harmonickom a šťastnom manželstve, nemusel by riešiť existenčné problémy. Nebyť neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv by žil tak ako predtým, jeho život bol však zmenený práve v dôsledku protiprávneho zásahu do jeho osobnostných práv. Ujma spôsobená v tomto smere na osobnostných právach žalobcu rozhodne nemôže byť reparovaná prostredníctvom inštitútu náhrady škody na zdraví, nakoľko ide o osobitný a samostatný nárok založený na inom skutkovom a právnom základe.

32. Výsluchom svedkyne Z. O. E., manželky žalobcu súd zistil, že po dopravnej nehode sa život manžela absolútne zmenil, kým pred nehodou bol aktívny, vitálny, športovo založený, v dobrej fyzickej kondícii, veľmi spoločenský, pozitívny a vždy dobre naladený, po dopravnej nehode sa zmenil nielen povahovo ale aj vo vzťahu k nej ako k manželke. Kvôli zraneniam, ktoré utrpel pri dopravnej nehode sa mu natoľko zhoršil zdravotný stav, že nebol schopný vykonávať bežné činnosti bez pomoci, resp. bezbolestne. Robilo mu problém šoférovať na dlhé trate, musel nosiť okuliare, lebo mal poškodený zrak, nemohol sa venovať športovým aktivitám, ktoré dovtedy veľmi intenzívne vykonával (športová strelba, lyžovanie, tenis, turistika, cyklistika), práce okolo domu nezvládal bezbolestne a sám, a v neposlednom rade spoločenský život, ktorý dovtedy bol veľmi intenzívny a veľmi mnohostranný, musel ísť bokom. Vyhýbal sa spoločenským akciám, na ktoré dovtedy chodili veľmi často a veľmi radi, a ak sa na nich aj zúčastňoval berúc ohľad na ňu, necítil sa tam dobre, resp. pre bolesti nebol schopný zvládnuť takéto akcie až dokonca. Zmeny nastali aj v jeho povahe, ktoré sa stala výbušnou, netrpezlivou, nervóznou, čo veľmi ovplyvnilo aj vzťahy medzi nimi, ktoré sa takto veľmi narušili, lebo ona vyžadovala, aby sa správal tak, ako pred nehodou a o rodinu sa postaral. Z jej výpovede vyplynulo aj to, že po dopravnej nehode mali problémy aj v intímnej oblasti manželský lebo manžel mal vážne problémy a ona sa s tým musela zmieriť. Rodina utrpela aj finančne, lebo kým pred nehodou mal dobre platenú prácu a poberal zároveň aj výsluhový dôchodok, keďže bol predtým vojakom z povolania, finančne rodine veľmi pomohol a nemali núdzu o peniaze. Po dopravnej nehode nebol schopný vykonávať tú istú prácu, lebo mal bolesti a obmedzenia v dôsledku dopravnej nehody, a preto nebol schopný zarobiť toľko ako pred nehodou. Tvrdila, že všetky tieto skutočnosti negatívne ovplyvnili ich manželský život no napriek tomu nikdy nepomýšľala na rozvod a ostala žiť v manželskom spoložití s ním napriek tomu, že sa kvalita ich života absolútne zmenila.

33. Svedok U. O. K. potvrdil, že v minulosti dvakrát do týždňa hral so žalobcom tenis, po dopravnej nehode pre bolesti chrbta a krížov obmedzil tieto športové aktivity a ich vzájomné stretnutia sa minimalizovali, resp. absolútne prestali. Pri stretnutiach so žalobcom sa rozprávali aj o tom, že po dopravnej nehode si nevie nájsť prácu napriek tomu, že sa o to snaží.

34. Svedok U. A. prehlásil, že v minulosti pracoval so žalobcom vo vojenskom útvere ako profesionálny vojak a zároveň spolupracovali neskôr aj na civilnom pracovisku spoločnosti Ulma Construcccion SK, s. r. o. v D. v sklade. Potvrdil, že žalobca pracoval ako vedúci skladu, vykonával niekedy kancelárske, účtovnícke práce. Venoval sa objednávkam ale vykonával aj fyzické, manuálne práce pri príprave tovaru, naskladnení, vyskladnení, v čom mu svedok pomáhal, žalobca bol jeho nadriadený. Pred nehodou sa stretávali aj mimo pracoviska, športovali spolu, mali spoločné záujmy a koníčky, no po dopravnej nehode týmito činnosťami sa už žalobca vyhýbal lebo mal bolesti a obmedzenia, ktoré mu bránili v tom, aby sa aktívne venoval športu. Z výpovede svedka vyplynulo, že žalobca po dopravnej nehode nebol natoľko fyzicky zdatný, nemohol šoférovať, chodiť za klientmi a robiť objednávky tovaru, čím sa znížil aj obrat pobočky, ktorá po istom čase bola zrušená, pretože neboli schopní splniť očakávaný plán. Z výpovede svedka vyplynulo, že po nehode sa žalobca sťažoval nielen na bolesti chrbta ale aj na zhoršený zrak a keďže bol držiteľom zbrojného preukazu, sťažoval sa, že nie je schopný venovať sa aktívnej športovej strelbe, lebo zrak sa mu zhoršil.

35. Svedok A. Z. K., ošetrojúci obvodný lekár žalobcu potvrdil, že je zmluvným lekárom žalobcu už asi pätnásť rokov. Do dopravnej nehody vážnejšie ochorenia žalobca neprekonával. Po dopravnej nehode v r. 2008 vyhľadával pomoc lekára častejšie. Sťažoval sa na poškodenú chrbticu, bolesti chrbta, preto ho posielal na odborné vyšetrenia, či už k ortopédovi, psychiatrovi ako aj k očnému lekárovi, lebo sa sťažoval aj na zhoršenie zraku. Po oboznámení sa s jeho zdravotnou dokumentáciou mu v tom čase neodporúčal operačné riešenie poškodenia chrbtice, lebo bol presvedčený, že v jeho prípade by to problém nevyriešilo.

36. Výsluchom svedka A.. A. S. súd zistil, že žalobca ho vyhľadal v jeho ortopedickej ambulancii tri mesiace po dopravnej nehode. Sťažoval sa na bolesti chrbtice, kolena, ktoré bolo poranené pri dopravnej nehode, čo on dával do súvisu s dopravnou nehodou, ktorú utrpel. Predložil mu prepúšťaciu správu z nemocnice v D., kde bol popísaný jeho zdravotný stav a vyhodnotené vyšetrenia, ktoré mu po dopravnej nehode vykonali. Neskôr ho opäť vyhľadal v r. 2008 a následne v r. 2009 a neskôr ho navštevoval v ambulancii viackrát. Z popisu výsledkov magnetickej rezonancie zistil, že žalobca mal poškodený stavec L3, ktorý už bol sčasti zhojený po nehode, znížený o 1/3 tela stavca s možným koreňovým dráždením a s vyžarovaním do dolných končatín. Nasadil mu konzervatívnu liečbu ale na ostatné podrobnosti sa už vzhľadom na odstup času svedok nepamätal. Z jeho výpovede vyplynulo, že žalobcu poznal aj zo súkromného života, pretože ich manželky boli kolegyně, učili na gymnáziu a stretávali sa aj na spoločenských akciách organizovaných školou.

37. Vzhľadom k tomu, že v konaní bolo sporné to, či zhoršený zdravotný stav žalobcu bol v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 27.6.2008, žalobca navrhol vykonať znalecké dokazovanie.

38. Súd ustanovil znalca A.. X. A., Z..., ktorý vypracoval znalecký posudok č. 23/2016 zo dňa 23.09.2016. V závere znalec zodpovedal súdom položené otázky takto:

- konštatoval, že žalobca má po úraze nasledovné trvalé následky:

1. zníženie tela tretieho drierkového stavca (L3) o 1/3 jeho výšky s obmedzením pohyblivosti drierkovej chrbtice ľahkého až stredne ťažkého stupňa,
2. jazvu na vnútornom okraji horného viečka ľavého oka.

- u žalobcu psychiatrickým vyšetrením zistili poruchy adaptácie so zmiešanými príznakmi emotivity a správania, kde táto porucha sa rozvíjala kontinuálne po úraze v r. 2008. K rozsahu obmedzenia plnohodnotného prežívania života žalobcom v porovnaní s jeho životom pred úrazom, ktoré vznikli ako dôsledok úrazu sa nedá presne vyjadriť, lebo väčšina vertebrogénnych ťažkostí a s tým súvisiacich subjektívnych ťažkostí a zdravotných obmedzení, ktoré má žalobca v súčasnosti je spôsobená degeneratívnymi zmenami na medzistavcových platničkách drierkovej oblasti, ktoré najpravdepodobnejšie nesúvisia s úrazom. V menšej miere môžu byť obmedzenia plnohodnotnom prežívaní jeho života spôsobené poúrazovými zmenami na tele tretieho drierkového stavca.

- konštatoval, že za posledných dvanásť mesiacov žalobca nemal lekárom predpísané lieky proti bolesti k užívaniu voľne predajných liekov proti bolesti alebo iných voľne predajných liekov sa nedá vyjadriť a z hľadiska psychiatrického u menovaného nie je indikovaná psychofarmakoterapia.

- konštatoval, že úraz (dopravná nehoda 27.06.2008) zanechal žalobcovi jazvu na hornom viečku pri vnútornom kútiku ľavého oka dĺžky 2 cm a širokú 2 mm. Prognóza zdravotného stavu žalobcu podľa znalca závisí v najväčšej miere na priebehu a klinických prejavoch degeneratívneho poškodenia medzistavcových platničiek drierkovej chrbtice, a to hlavne medzistavcovej platničky v oblasti L5/S1. Na prognóze žalobcu sa v menšej miere môže spolupodieľať poúrazová zmena stavu tela stavca L3, ktorá môže prispieť ku prehĺbeniu degenerácie medzistavcových platničiek (MP) L2/3 a L3/L4. Z hľadiska psychiatrického, vzhľadom na pomerne dlhý časový odstup od predného úrazu a chronifikáciu porúch adaptácie je prognóza vývinu jeho psychického zdravotného stavu skôr nepriaznivá. Pri absolvovaní psychoterapie (nácvik relaxácie, kognitívna reštrukturalizácia a pod.) je možné predpokladať mierne zlepšenie jeho psychického stavu. Po úraze, pri ktorom dôjde ku zlomenine drierkového stavca sa poškodeným vo všeobecnosti neodporúča robiť také činnosti, ktoré vedú k nadmernému mechanickému zaťažovaniu chrbtice, ako je napr. ručná manipulácia s ťažkými bremenami alebo sa pri činnosti využíva otáčavý pohyb trupu. Rovnaké obmedzenia v činnostiach platia aj pre poškodených, ktorí trpia na degeneratívne poškodenie MP. Znalec konštatoval, že súčasný stav žalobcu (opakujúce sa bolesti v drierku) vyžaduje starostlivosť z odboru neurológia a ortopédia formou ambulantného sledovania v čase vzplanutia akútnych bolestí. Z hľadiska psychiatrického odporučil menovanému psychoterapeutické sedenie formou individuálnej psychoterapie certifikovaným psychoterapeutom. Znalec konštatoval, že u žalobcu došlo ku obmedzeniu pohyblivosti drierkovej chrbtice ľahkého až stredne ťažkého stupňa. Na obmedzení pohyblivosti drierkovej chrbtice poškodeného sa spolupodieľa aj degeneratívne poškodenie medzistavcových platničiek drierkovej chrbtice. Obmedzenie pohyblivosti drierkovej chrbtice ľahkého až stredne ťažkého stupňa má iba minimálny vplyv na vykonávanie činnosti ako sú behanie, prechádzky, kľačanie, tancovanie, práca v domácnosti, vykonávanie fyzicky namáhavejších prác, nosenie ťažkých

bremien, športovanie, zamestnanie. Vykonávanie vyššie popísaných činností podľa znalca je u žalobcu obmedzené bolesťami driekovej chrbtice s vyžarovaním do končatín, ktoré súvisia s degeneratívnym poškodením driekových MP. Bolesť v driekovej oblasti môžu byť čiastočne spôsobené aj pourazovými tvarovými zmenami na tele stavce L3. Podľa znalca následkom predmetného úrazu a následných nepriaznivých životných okolností sa u žalobcu rozvinuli adaptačné poruchy so zmiešanými poruchami emotivity a správania. Na ich základe u menovaného došlo aj z hľadiska psychiatrického k sťaženiu spoločenského uplatnenia. Ide o vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach, okrem poranenia hlavy - položka 254 z. č. 437/2004 Z. z., príloha II..

- konštatuje, že žalobca pred dopravnou nehodou nebol psychiatricky liečený ani vyšetrovaný. Menovaný počas psychiatrického vyšetrenia verbalizuje harmonický osobný život pred nehodou, aktívny pracovný ako aj spoločenský a športový život až do nehody, nepopisuje žiadne psychické problémy. Od dopravnej nehody žalobca bol práceneschopný tri mesiace, po ktorých nastúpil do práce ale tá bola pre neho fyzicky náročná, nezvládal ju, čo negatívne ovplyvňovalo aj jeho psychický stav. Následne došlo k jeho prepusteniu, keďže prevádzka bola z dôvodu neplnenia plánu zrušená. Aktuálne vzhľadom na svoj vek a somatický psychický stav si nedokáže nájsť zamestnanie. V spoločenskom živote vzhľadom na zdravotné postihnutie došlo k výraznému obmedzeniu záujmovej sféry. Osobný život je negatívne ovplyvňovaný poruchami sexuálnych funkcií, výpadkom príjmu aj adaptačnými poruchami. Podľa posúdenia zdravotného stavu žalobcu odborným lekárom mohol žalobca tri mesiace od úrazu nastúpiť do práce s odporúčaním obmedzenia vykonávania ťažkej fyzickej práce ešte počas troch nasledujúcich mesiacoch. Vo všeobecnosti poškodení, ktorí utrpeli zlomeninu driekového stavca, môžu po zhojení zlomeniny a ústupe bolesti vykonávať prácu, kde nehrozí nadmerne namáhanie (zaťažovanie chrbtice), ťažko manuálne pracujúcim poškodeným sa odporúča dočasné alebo trvalé obmedzenie vykonávania ťažkej práce, pri ktorej by mohlo dochádzať k nadmernej námahe chrbtice.

39. Žalobca so závermi znaleckého posudku nesúhlasil. Vyčítal znalcovi to, že bagatelizuje dôsledky spôsobené autonehodou podsúvaním degeneratívneho ochorenia a zmien spôsobených vekom v jeho neprospech.

40. Žalovaný so závermi znaleckého dokazovania zásadne súhlasil, hoci mal výhrady voči zisteniam v súvislosti so psychickými problémami a zisteniami psychiatra, ktoré žalovaný rozporoval. Subjektívne názory konzultujúcej znalkyne psychiatričky neuznával.

41. Pripomienky strán sporu a ich námietky k vypracovanému znaleckému posudku doručil súd znalcovi A. a konzultantke A. U. A. D., ktorí sa k ním písomne vyjadrili podaním zo dňa 06.12.2016, kde na záveroch svojho znaleckého posudku v plnom rozsahu zotrvávajú a ohradzujú sa voči tvrdeniam žalovaného vo vzťahu k zisteniam po stránke psychiatrickej.

42. Žalobca predložil v konaní vlastný súkromný znalecký posudok, na posúdenie jeho zdravotného stavu keďže znaleckým posudkom A. A. jeho tvrdenie o tom, že zhoršenie zdravotného stavu je dôsledkom dopravnej nehody, ktorú zapríčinil žalovaný, nepovažoval súd za preukázané a túto skutočnosť v konaní namietal nielen žalovaný ale aj intervenient, ktorý vychádzajúc zo záverov tohto znaleckého posudku žiadal žalobu zamietnuť.

43. Zo znaleckého posudku č. 71/2017, vypracovaného A. O. J. dňa 31.07.2017 súd zistil nasledovné skutočnosti:

- účelom znaleckého posudku bolo zodpovedať žalobcom položené otázky. Na otázky znalec odpovedal v závere posudku takto:

1. Uviesť a zhodnotiť súčasný stav postihnutých stavcov a platničiek

- vyšetrenie driekovej chrbtice žalobcu magnetickou rezonanciou dňa 19.06.2017 odhalilo pourazovú deformitu tela stavca L3 so znížením výšky tela stavca o viac ako 1 (z 28,78 mm na 13,87 mm) a v dôsledku toho aj stratu fyziologického zakrivenia driekovej chrbtice (driekovej lordózy) s napriamením príslušnej časti driekovej chrbtice,

- v oblasti medzistavcových platničiek driekovej chrbtice vyšetrenie odhalilo ľahké dorzálne vykľutenie medzistavcových platničiek L2 až S1 do 2,2 mm bez útlaku nervových koreňov,

- fotodokumentácia poúrazovej deformity tela stavca L3 a anatomické pomery medzistavcových platničiek sú pre potreby všetkých strán súdneho sporu aj prílohou znaleckého posudku.

2. Uviesť a zhodnotiť príčiny vzniku poškodenia, a či je poranenie a vzniknutý stav v príčinnej súvislosti s haváriou

- obmedzenie pohyblivosti driekovej chrbtice stredne ťažkého stupňa žalobcu je podľa znaleckého vyšetrenia jednoznačne v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, toto tvrdenie má oporu v ťažkej poúrazovej deformite tela stavca L3 so znížením jeho výšky o viac ako polovicu pomernej výšky, pričom podľa odbornej posudkovej literatúry, dané zníženie vytvára vždy predpoklady pre vznik trvalých následkov a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle obmedzenia hybnosti driekovej chrbtice, - v porovnaní s chudobných poškodením, ľahkým vyklenutím medzistavcových platničiek stavcov L2-S1 (L2-L3, L3-L4, L4-L5, L5-S1) bez koreňovej kompresie, a to bez ohľadu na to, či k poškodeniu medzistavcových platničiek došlo k dlhodobým predúrazovým chorobným procesom, ktorý nemá žiadnu objektívnu oporu v zdravotnej dokumentácii žalobcu alebo predmetným úrazom, pričom k poškodeniu medzistavcových platničiek L2-L3 a L3-L4 príslahlých k stavcu L3 došlo jednoznačne úrazovým mechanizmom.

3. Porovnať dotknutú časť chrbtice s predchádzajúcimi vyšetreniami MR a uviesť možnú prognózu vývoja do budúcnosti.

- S postupujúcim vekom žalobcu a prirodzeným rednutím kostí, osteoporózou možnou v oblasti tela deformovaného stavca L3 očakáva ďalšie zníženie jeho výšky, čo bude mať vplyv na ďalšie zhoršenie fyziologického zakrivenia driekovej chrbtice, ktoré sa v klinickom obraze prejaví ďalším zhoršením hybnosti driekovej chrbtice a zvýšeným a nesúmerným napätím paravertebrálneho svalstva s početnejšími a výraznejšími exacerbáciami bolesti driekovej chrbtice.

4. Uviesť akým spôsobom zranenie ovplyvňuje a limituje možnosti súkromného, spoločenského a pracovného života.

- znalec konštatuje, že obmedzenie hybnosti driekovej chrbtice stredne ťažkého stupňa s exacerbáciami bolesti driekovej chrbtice obmedzuje žalobcu vo všetkých činnostiach súkromného, spoločenského a pracovného života vyžadujúcich akúkoľvek športovú, zvýšenú pohybovú alebo ťažkú fyzickú aktivitu, náhlu zmenu teploty okolitého prostredia alebo pobyt v oblasti zvýšenej cirkulácie vzduchu.

5. Uviesť iné skutočnosti, ktoré v praxi majú primárny vplyv na zranenie žalobcu.

- všetky skutočnosti, ku ktorým počas znaleckého šetrenia znalec dospel uviedol v posudkovej časti znaleckého úkonu.

6. Zaujať stanovisko k znaleckému posudku A.. A..

- so znaleckým posudkom A.. A. sa znalec A.. O. J. stotožnil čo sa týka teoretickej časti, kde popisuje vplyv chorobného poškodenia medzistavcových platničiek na hybnosť driekovej chrbtice postihnutých osôb a obmedzenie obvyklého spôsobu života postihnutých osôb, pretože dané ovplyvnenie je totožné aj s ovplyvnením pri úrazovom poškodení MP alebo pri zlomeninách tiel stavcov. Znalec sa však nestotožnil s predchádzajúcim znalcom v tom, že neuviedol ako dospel k záveru, že k poškodeniu MP driekovej chrbtice žalobcu došlo pred predmetným úrazom a ich poškodenie nie je v príčinnej súvislosti s úrazom, lebo na to nemá žiadnu objektívnu oporu v zdravotnej dokumentácii žalobcu s predúrazového obdobia. Neuviedol, prečo nezdokumentoval ťažkú poúrazovú deformitu tela stavca L3 a neakceptoval po ťažkej poúrazovej deformity tela stavca L3 na hybnosť driekovej chrbtice, keďže v odbornej posudkovej literatúre je vplyv úrazom deformovaných tiel stavcov na hybnosť chrbtice jednoznačne akceptovaný a dobre zdokumentovaný a nakoniec prečo nezdokumentoval, že aj pri úrazovom poškodení tiel stavcov s výsledkom kompresívnych alebo komunitívnych zlomením dochádza podľa odbornej posudkovej literatúre vždy k poškodeniu minimálne príslahlých MP.

44. Žalovaný so závermi tohto znaleckého posudku nesúhlasil. Svoje výhrady podrobne popísal vo vyjadrení, ktoré doručil súdu 26.09.2017 (č. I. 473) a žiadal, aby súd nariadil kontrolné znalecké

dokazovanie znaleckým ústavom, pretože existujúce znalecké posudky sú diametrálne odlišné a nie je možné na základe nich spravodlivo rozhodnúť.

45. Súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou LEGE ARTIS, s. r. o., D., ktorá podala znalecký posudok č. 11/2019 zo dňa 25.03.2019. V závere posudku odpovedá na súdom položené otázky takto:

1. Aké trvalé následky (z hľadiska traumatológia a iné) zanechal úraz na žalobcovi?

- u žalobcu zanechal úraz zo dňa 27.06.2008 trvalé následky, a to poúrazové obmedzenie pohyblivosti chrbtice stredne ťažkého stupňa bez koreňového dráždenia nervových koreňov dolných končatín.
- jazvu na vnútornom okraji horného viečka ľavého oka dlhú 2 cm, širokú 2 mm.

2. V ako rozsahu (v dôsledku úrazu u žalobcu vzhľadom na jeho vek a osobnosť) došlo u neho k vylúčeniu, resp. obmedzeniu plnohodnotného prežívania jeho života v porovnaní s jeho životom pred úrazom s ohľadom na jeho osobný, rodinný, spoločenský, kultúrny a športový život a pracovné uplatnenie?

- vzhľadom k tomu, že žalobca už tri mesiace po ťažkom poranení (od 02.10.2008) nastúpil do svojho pôvodného zamestnania, ktoré bez obmedzení daných zdravotných stavom (ktoré by bolo možné doloženými lekáorskými nálezmi dokázať) vykonával až do 31.08.2010, teda 2 roky po úraze možno konštatovať, že k obmedzeniu plnohodnotného prežívania života žalobcu v porovnaní s jeho životom pred úrazom došlo iba v miernom rozsahu zodpovedajúcom obmedzeniu pohyblivosti chrbtice stredne ťažkého stupňa, teda k obmedzeniu dvíhania ťažkých bremien, ich točenie, podopieranie, ukladanie, tlačenie a ťahanie. Trvalé následky po úraze u žalobcu mali iba minimálny vplyv na obmedzenie osobného, rodinného, spoločenského, kultúrneho, športového života, lebo obmedzenie pohyblivosti chrbtice stredne ťažkého stupňa umožňuje žalobcovi s minimálnym obmedzením fyzickej námahy viesť plnohodnotný osobný, rodinný, spoločenský, kultúrny a športový život. Vo všetkých týchto činnostiach sa žalobca môže vzhľadom na vek a osobnosť plne uplatniť s prihliadnutím, s prispôbením aktivít svojmu fyzickému zdraviu. Čo sa týka pracovného uplatnenia je podľa záznamov v spise dokázané, že žalobca napriek trvalým následkom pracoval v pôvodnom zamestnaní bez zdravotných obmedzení ešte 2 roky od úrazu, teda nie je možné tvrdiť, že jeho trvalé následky po úraze mali vplyv na jeho pracovné uplatnenie.

3. Či je žalobca nútený v súčasnosti užívať lieky, ak áno za akým účelom?

- znalec konštatuje, že áno, podľa zdravotnej dokumentácie má žalobca predpísaný Novalgin, Tralgit kvapky podľa potreby a v prípade nutnosti Paralen. Tieto lieky berie za účelom tlmenia bolesti a patria medzi bežne predpisované analgetiká, lieky na tlmenie bolesti.

4. Či úraz zanechal na žalobcovi viditeľné telesné poškodenia, jazvy, ak áno v akom rozsahu?

- áno úraz zanechal na žalobcovi slabo viditeľnú a dobre zhojenú jazvu na hornom viečku oka pri vnútornom kútiku ľavého oka v dĺžke 2 cm a šírke 2 mm.

5. Určiť prognózu vývoja zdravotného stavu žalobcu do budúcnosti so zameraním hlavne na to, či bude závislý na ďalšej liečbe?

- poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice stredne ťažkého stupňa môže akcelerovať, zrýchliť vekom sa prirodzene vyskytujúce degeneratívne ochorenie chrbtice a MP, preto je možné a pravdepodobné, že v budúcnosti môže dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu žalobcu v zmysle bolesti chrbtice a je pravdepodobné, že bude závislý na ďalšej liečbe. Je však nutné poznamenať, že podľa vyšetrenia magnetickou rezonanciou zo dňa 19.06.2017 zatiaľ takýmto zhoršením ochorenia chrbtice pod vplyvom úrazu netrpí, ani osteoporózou (rednutím kostného tkaniva pod vplyvom veku) v danom čase ešte netrpel.

6. Špecifikovať úkony, pri ktorých je žalobca v dôsledku úrazu obmedzený, resp. vylúčený z vykonávania určitých činností.

- vzhľadom k trvalým následkom u žalobcu je obmedzený vo zdvíhaní ťažkých bremien, ich točenia, podopierania, ukladania, tlačenia a ťahania. Rovnako nepriaznivo na jeho zdravotný stav pôsobí dlhodobý pobyt v studenom prostredí a dlhodobé státie pri vykonávaní pracovných činností. Tiež je vylúčený z činností, pri ktorých je potrebné dlhodobé sedenie a státie na jednom mieste.

7. Či si súčasný stav žalobcu vyžaduje zdravotnú starostlivosť, ak áno z akého odboru, a v akej forme?

- nie, súčasný stav žalobcu je stabilizovaný. Podľa vlastného uvedenia a podľa zdravotnej dokumentácie žiadneho odborného lekára, špecialistu nenavštívil posledné tri roky. Navštevuje iba svojho všeobecného lekára pre dospelých za účelom predpisania bežne dostupných liekov od bolesti.

8. V akom štádiu, v akých oblastiach došlo v dôsledku úrazu žalobcu k obmedzeniu pohyblivosti?

- v dôsledku úrazu u žalobcu došlo k obmedzeniu hybnosti chrbtice stredne ťažkého stupňa čo sa prejavuje obmedzením predklonov, úklonov a záklonov drierkovej časti chrbtice stredne ťažkého rozsahu. K iným obmedzeniam pohyblivosti u žalobcu nedošlo.

9. Či došlo u žalobcu v dôsledku dopravnej nehody k zníženiu kvality jeho života v dôsledku obmedzenej pohyblivosti oproti stavu pred úrazom (behánie, prechádzky, kľačanie, tancovanie, práce v domácnosti, vykonávanie fyzicky namáhavejších prác, nosenie ťažkých bremien, športovania, zamestnania)?

- v dôsledku dopravnej nehody došlo k zníženiu kvality jeho života v dôsledku obmedzenej pohyblivosti oproti stavu pred úrazom, hlavne pri vykonávaní fyzicky namáhavých prác, nosení ťažkých bremien, ktorých nie je schopný. Nedošlo však k zásadnému zníženiu kvality jeho života pri behaní, prechádzkach, kľačaní, tancovaní, prácach v domácnosti, športovaní, kde jeho trvalé následky spôsobujú čiastočne nie zásadné obmedzenia. V zamestnaní došlo k obmedzeniu v tom, že sa musí vyhýbať zamestnaniam, ktoré sú spojené s dvíhaním ťažkých bremien, fyzicky namáhavejších prác a pohybu v chladnom prostredí ako aj dlhodobému sedeniu a státiu.

10. Aké následky zanechal úraz na zdravotnom stave žalobcu z hľadiska psychiatrického a psychologického?

- Žiadne. Reaktívna depresívna porucha poúrazovo dočasná. Od 19.11.2012 psychiatra ani psychológa nenavštevuje, psychické problémy nemá, psychiatrické lieky neužíva.

11. Ako sa prejavujú následky úrazu po psychickej stránke prežívania života?

- v súčasnosti žalobca popiera akékoľvek následky úrazu po psychickej stránke prežívania života, keďže takmer 7 rokov nevyhľadal psychiatrické ani psychologické vyšetrenie (napriek vyzvaníu žiadne nedoložil, a pri vyšetrení znalcom ani žiadne také vyšetrenie neudal), nemožno dokázať žiadne objektívne následky úrazu po psychickej stránke.

12. Či žalobca mohol a vedel po úraze naďalej vykonávať prácu s takým zdravotným stavom, aký mal u svojho posledného zamestnávateľa Ulma Construcccion SK, s. r.o., D., prípadne aké práce sú vhodné pre žalobcu s jeho zdravotným stavom, ktorý nastal po havárií?

- áno mohol a vedel, pretože podľa podkladov v spise ju vykonával ešte dva roky po úraze. Vzhľadom ku jeho zdravotnému stavu sú vhodné práce, kde sa musí vyhýbať zamestnaniam, ktoré sú spojené s dvíhaním ťažkých bremien, fyzicky namáhavejších prác a pobytu v hornom prostredí, ako aj dlhodobému sedeniu a státiu.

46. Ku kontrolnému znaleckému posudku sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 06.05.2019 (č. I. 664). So závermi, ku ktorým dospel kontrolný znalec nesúhlasil a mal výhrady voči všetkým zisteniam a záverom konštatovaným v znaleckom posudku. Trval na tom, aby sa kontrolný znalec vyjadril k tým skutočnostiam, na základe ktorých spochybnil závery znalca A.. O. J..

47. Ku kontrolnému znaleckému posudku sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 13.05.2019 (č. I. 666). Závery posudku považoval za objektívne, odrážajúce reálny zdravotný stav žalobcu od dopravnej nehody, pričom závery znaleckého posudku sú významné z hľadiska konečného právneho posúdenia nárokov žalobcu. Znalci v tomto znaleckom posudku potvrdili len také poškodenie zdravia, na následky ktorého bol žalobca riadnym a zákonným spôsobom odškodnený, a závery ku ktorým dospeli neodôvodňujú priznať nemajetkovú ujmu spôsobom prezentovaným v žalobnom návrhu.

48. Z vyjadrenia intervenienta ku kontrolnému znaleckému posudku zo dňa 15.05.2019 (č. I. 668) súd konštatuje, že so závermi kontrolnému znaleckého dokazovania súhlasí v plnom rozsahu. Intervenient mal za preukázané, že kontrolným znaleckým posudkom bol preukázaný opak tvrdených a prezentovaných skutočností zo strany žalobcu, vzhľadom k čomu zo strany žalobcu nedošlo k uneseniu dôkazného bremena v tomto konaní, a preto žiadal žalobu ohľadom nemajetkovej ujmy zamietnuť.

49. Podľa §11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

50. Podľa §13 ods. 1, 2, 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

51. Uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa §11 OZ a násl. sa považuje za jeden zo samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, ktorý vzniká vtedy, ak morálne zadosťučinenie nepostačuje a pokiaľ došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Medzi základné hodnoty osobnosti, ktoré výslovne uvádza §11 OZ patrí aj právo na ochranu života a zdravia. Prostriedky občianskoprávnej ochrany (§13 a násl. OZ) prichádzajú do úvahy vtedy, ak hrozí alebo bola spôsobená ujma osobnosti, teda v nemajetkovej sfére života a zdravia. Občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe z čoho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívne zavinenie toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu vznikla škoda, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti ako zodpovednosti za škodu podľa §420 a násl. OZ je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu. Zásah do práv na ochranu osobnosti sa zásadne odškodňuje v nepeňažnej forme. Zákon však umožňuje priznať aj peňažnú náhradu za zásah do práva na ochranu osobnosti v prípade, že morálne zadosťučinenie nepostačuje. Pri zodpovednosti za škodu sa výška škody prezumuje a je limitovaná, ale pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch zákon neustanovuje medze, čo umožňuje súdu aplikovať voľnú úvahu podľa osobitosti každého prejednávaneho prípadu.

52. Osobitosť osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby OZ uvádza život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo 265/2011 zo 17.2.2011, v ktorom sa uvádza, že „pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva. Ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť). Patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením. Nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa. Upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti. Sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby. Sú nezdediteľné (netvorí predmet dedičstva). Sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou.“

53. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je objektívnou zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Zákon nedefinuje neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. Osobnostné práva môžu byť dotknuté aktívnym konaním, pasívnym správaním, ktoré je v zákone uvedené znakmi. Sú to predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého osobnostného práva musí byť príčinná súvislosť. Prostriedky na ochranu osobnosti sú v zákone vymedzené, možno ich použiť samostatne alebo kumulatívne. OZ pripúšťa priznanie aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ak by sa nezdalo morálne zadostučinenie postačujúce. Právo na nemajetkovú ujmu v peniazoch vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia (ospravedlnenie) ako rýdzo osobné právo, nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane škody na zdraví s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby. Zmyslom náhrady NMU v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do fyzickej integrity fyzickej osoby je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd poukazuje na rozsudok NS SR sp.zn. 7 Cdo 65/2013, podľa ktorého „ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu NMU spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach“. Z toho teda vyplýva, že uplatnenie jedného nároku nevylučuje uplatniť si druhý nárok. Ide o 2 samostatné nároky upravené osobitne v rôznych právnych predpisoch.

54. V tomto konaní neoprávnený zásah do osobnosti žalobcu mala predstavovať autonehoda, ktorá bola spôsobená žalovaným, čo bolo nesporne preukázané v trestnom konaní vedenom proti žalovanému, kde bol právoplatne odsúdený za prečin ublíženia na zdraví žalobcu ako poškodeného pri dopravnej nehode. Nemajetkovou ujmu má byť kompenzovaný stav spočívajúci v zhoršení zdravotného stavu žalobcu, zmene jeho spoločenského postavenia a zhoršení kvality jeho života vo všetkých oblastiach života. Súd pri tomto nároku tak ako aj pri náhrade škody musí skúmať či sú splnené predpoklady vzniku zodpovednosti, a to

- zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať NMU (v tomto prípade to bola dopravná nehoda)
- vznik nemajetkovej ujmy
- príčinná súvislosť medzi zásahom a vznikom NMU
- zavinenie (preukázané protiprávne konanie žalovaného, za ktoré bol právoplatne odsúdený rozsudkom OS D. okolie sp.zn. 5T/78/2008-645 zo dňa 11.12.2013).

55. Na preukázanie toho či medzi vznikom NMU a neoprávneným zásahom je príčinná súvislosť, teda či zhoršenie kvality život a zdravotného stavu žalobcu bolo zapríčinené výlučne dopravnou nehodou dňa 27.6.2008, za ktorú bol právoplatne odsúdený žalovaný súd vykonal rozsiahle dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania keďže išlo o posúdenie odborných otázok, ktoré nemohol súd zodpovedať bez prirátania znalca. Súd mal v konaní k dispozícii tri znalecké posudky.

Prvý posudok bol vypracovaný znalcom, ktorého určil súd a znalec A.. X. A. dospel k záveru, že súčasný zdravotný stav žalobcu nesúvisí s úrazom ale súčasný psychický a psychologický stav žalobcu je následkom úrazu, ktorý utrpel.

Žalobca predložil v konaní súkromný znalecký posudok vypracovaný A.. O. J., ktorým chcel preukázať opak zistenia znalca A.. A.. Z ním predloženého súkromného znaleckého posudku vyplýva, že podľa znalca súčasný nepriaznivý zdravotný stav žalobcu je následkom úrazu, ktorý utrpel pri dopravnej nehode, za ktorú zodpovedal žalovaný, lebo bol právoplatne v trestnom konaní odsúdený za toto protiprávne konanie. Nakoľko závery týchto dvoch znaleckých posudkov sa diametrálne rozchádzali, súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou inštitúciou a svoje rozhodnutie postavil na záveroch, ku ktorým dospel kontrolný znalec LEGE ARTIS, znalecká organizácia, s. r. o. v posudku č. 11/2019, ktorý skonštatoval, že u žalobcu síce existujú trvalé následky, ktoré boli vymenované v posudku, že ide o obmedzenie plnohodnotného prežívania života v porovnaní so stavom pred úrazom, ktoré je iba mierne, trvalé následky majú mierny vplyv na obmedzenie života, pretože žalobca je schopný viesť plnohodnotný život s minimálnym obmedzením, lieky na tlmenie bolesti neužíva. Jeho problémy a obmedzenia hybnosti sú primerané jeho veku, nepotrebuje zdravotnú starostlivosť, stav je stabilizovaný. Obmedzenie spočíva v tom, že by nemal dvíhať ťažké bremená, dlho stáť a sedieť, ale inak všetky

činnosti podľa znaleckej organizácie vykonávať môže. Zo záverov kontrolného znaleckého posudku vyplýva, že u žalobcu neexistujú žiadne psychické ani psychologické následky po úraze, ktoré by boli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, že žalobca sám nevyhľadal pomoc psychológa, po úraze mohol vykonávať práce ako pred úrazom, ihneď nastúpil do práce a dva roky na pôvodnom pracovnom zaradení aj pracoval, a ako vyplynulo následne aj z vykonaného dokazovania jeho pracovný pomer bol jeho zamestnávateľom skončený z organizačných dôvodov, teda nie v dôsledku neschopnosti žalobcu pre nepriaznivý zdravotný stav vykonávať ten druh činnosti a tú istú prácu.

Súd teda vychádzal zo zistení kontrolného znalca, lebo iba zodpovedanie otázok v kontrolnom znaleckom posudku mohlo na strane súdu prispieť k ustáleniu dôvodnosti nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie NS SR sp.zn. 4 Cdo 232/2010 zo dňa 29.6.2011, v ktorom sa konštatuje, že „ podmienkou priznania náhrady NMU v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase / v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení s pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.“

56. Na vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel súd k záveru, že žalobcovi nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch neprislúcha, lebo v konaní nebolo jednoznačne preukázané to, že mu vznikla závažná ujma, a to výlučne protiprávnym konaním žalovaného v súvislosti dopravnou nehodou zo dňa 27.6.2008. Kontrolný znalecký posudok znaleckej organizácie (II. v poradí) to jednoznačne ustálil, keď konštatoval, že k obmedzeniu plnohodnotného prežívania života žalobcu v porovnaní s jeho životom pred úrazom došlo iba v miernom rozsahu zodpovedajúcom obmedzeniu pohyblivosti chrbtice stredne ťažkého stupňa, trvalé následky po úraze u žalobcu mali iba minimálny vplyv na obmedzenie osobného, rodinného, spoločenského, kultúrneho, športového života žalobcu, že súčasný stav žalobcu je stabilizovaný, úraz na zdravotnom stave žalobcu nezanechal žiadne následky z hľadiska psychiatrického, psychologického, reaktívna depresívna porucha poúrazová bola iba dočasná, od 19.11.2012 psychiatra ani psychológa nenavštevuje, viac ako 7 rokov nevyhľadal psychiatra ani psychológa, lieky od ich neužíva žiadne, poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice stredne ťažkého stupňa môže v budúcnosti akcelerovať a vekom sa zrýchliť prirodzene vyskytujúce sa degeneratívne ochorenie chrbtice a medzistavcových platničiek ale vyšetrenie magnetickou rezonanciou zo dňa 19.6.2017 (teda 9 rokov po úraze) nepreukázalo zhoršenie ochorenia chrbtice pod vplyvom úrazu, ani osteoporózou v danom čase netrpel. Súd preto nevidel dôvod na priznanie NMU v žiadnom rozsahu. Na tomto zistení nič nezmenili ani výpovede svedkov, ktorí sa snažili preukázať tvrdenie žalobcu o tom, že po dopravnej nehode sa jeho kvalita života natoľko zhoršila, že si to vyžaduje mimoriadnu pozornosť a satisfakciu vo forme NMU. Svedeckú výpoveď manželky žalobcu súd nepovažoval za dostatočne preukazujúcu tvrdenie žalobcu v tomto smere aj vzhľadom k tomu, že ide o osobu blízku, ktorá má tendenciu vypovedať zaujato a cielene, emotívne lebo je závislá od výsledku tohto konania hlavne po stránke finančnej lebo úspech žalobcu v tomto konaní by jednoznačne vylepšil rodinný rozpočet. Ostatní vypočutí svedkovia nepotvrdili to, že by u žalobcu po úraze došlo k značnej ujme spočívajúcej v rapidnom zhoršení jeho zdravotného stavu čo by bolo výlučne dôsledkom dopravnej nehody, uviedli len to, že po nehode sa športové aktivity žalobcu obmedzili. V tomto ohľade nie je možné ponechať bez povšimnutia ani tú skutočnosť, že už odvolací trestný súd, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa pri uložení trestu zmenil berúc do úvahy tú skutočnosť, že aj žalobca ako poškodený v trestnom konaní porušil povinnosti vodiča, pretože podľa odvolacieho súdu viedol vozidlo tak, ako to určil z technického hľadiska Ústav súdneho inžinierstva Y.. Išiel teda rýchlosťou od 93-125 km/h v úseku cesty, kde bola povolená rýchlosť iba 90 km/h, teda nedovolenou rýchlosťou, a tiež poškodený predbiehal kolónu vozidiel, keď v zmysle základných povinností vodiča tak urobiť mohol iba vtedy, ak by sa bezpečne zaradil pred predchádzajúce predbiehajúce motorové vozidlo. Odvolací súd teda skonštatoval, že aj poškodený, teda žalobca tým, že predbiehal kolónu vozidiel a išiel nedovolenou rýchlosťou bez toho, aby sa mohol bezpečne zaradiť pred predbiehané vozidlá mal podiel na vzniku dopravnej nehody. Miera zavinenia aj zo strany poškodeného tak odvolacím súdom bola zohľadnená pri ukladaní trestu obžalovanému, žalovanému v tomto konaní. Táto skutočnosť by mala aj v civilnom konaní právny význam za predpokladu, že sú splnené zákonné predpoklady na priznanie nemajetkovej ujmy a riešil by súd výšku nároku, ktorú by žalobcovi v tejto súvislosti uznal. V tomto civilnom sporovom konaní však súd k takémuto zisteniu nedospel, preto žalobu aj ohľadom nároku na nemajetkovú ujmu ako nedôvodnú zamietol.

57. Pre úplnosť súd konštatuje, že poisťovňa žalobcovi dobrovoľne plnila všetky ním uplatnené nároky. Z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia mu vyplatila 7 520,- Eur, z titulu bolestného 3 678,20 Eur, stratu na zárobku počas jeho práceneschopnosti 640,18 Eur za obdobie od 30.06.2008 do 30.09.2008, čo spolu predstavuje 11 838,40 Eur. Tieto plnenia podľa názoru súdu pokryli skutočnú škodu, ktorá na zdraví žalobcovi vznikla, a na vyplatenie ktorých predložil intervenientovi hodnoverné podklady, ktoré nespochybniteľne výšku uplatneného nároku preukazovali, preto k plneniu zo strany intervenienta v plnom rozsahu došlo.

58. O trovách konania rozhodol súd podľa §255 ods. 1 CSP. Úspešnej strane sporu ako aj intervenientovi, ktorý vystupoval na strane úspešnej strany sporu súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v 3 vyhotoveniach.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363 ods. 1 CSP).

2. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 356 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.